

GAUTENG PROVINCE
EDUCATION
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

PROVINSIALE EKSAMEN

JUNIE 2023

GRAAD 9

**EKONOMIESE EN BESOUWSTENSKAPPE:
DIE EKONOMIE EN ENTREPRENEURSKAP
VRAESTEL 2**

TYD: 1 uur

PUNTE: 50

7 bladsye

INSTRUKSIES EN INLIGTING

1. Hierdie vraestel bestaan uit Afdelings A, B en C en is gebaseer op die voorgeskrewe inhoudsraamwerk in die KABV Dokument en JOP.

AFDELING A: ALLE ONDERWERPE

VRAAG 1.1: Pasitens (5)

VRAAG 1.2: Vul die ontbrekende woord/e in (5)

[10]

AFDELING B: DIE EKONOMIE

VRAAG 2: Ekonomiese Stelsels (5)

VRAAG 3: Ekonomiese Kringloop (8)

VRAAG 4: Prysteorie (5)

[25]

AFDELING C: ENTREPRENEURSKAP

VRAAG 5: Sektore van die Ekonomie (6)

[15]

2. AL die vrae is verpligtend.
3. Beantwoord AL die vrae in die ANTWOORDBOEK wat verskaf is.
4. Skryf netjies en leesbaar.

AFDELING A: ALLE ONDERWERPE

VRAAG 1

1.1 PASITEMS

Kies 'n term in Kolom B wat ooreenstem met 'n beskrywing in Kolom A. Skryf slegs die letter (A – G) langs die vraagnommer (1.1.1 tot 1.1.5) in jou ANTWOORDBOEK bv. 1.1.6 H.

KOLOM A		KOLOM B	
1.1.1	Die wêreld is basies een groot mark waar al die lande handeldryf.	A	Geringde ekonomie
1.1.2	Die regering sowel as die mense en besighede besit die produksiefaktore.	B	Mark
1.1.3	'n Plek waar kopers en verkopers ontmoet om produkte te ruil vir 'n prys en op 'n sekere tydstip.	C	Globole mark
1.1.4	Onderwysers, handelaars, profaneurs en drywers vorm deel van die sektor.	D	Tertiêre sektor
1.1.5	Die vloei van geld, goeder, dienste en die produksiefaktore tussen die verskillende deelnemers in die ekonomie.	E	Eyswig
		F	Ekonomiese kringloop model
		G	Aanbod

(5 x 1)

[5]

1.2 VUL DIE ONTBREKENDE WOORD/E

Vir elk van die volgende stellings, vul die ontbrekende woord/e in. Skryf slegs die korrekte woord/e langs die vraagnommer in die ANTWOORDBOEK neer bv. 1.2.6 goeder

- 1.2.1 Die ... is die eerste stap in die produksieproses. (1)
- 1.2.2 ... is die vergoeding vir Entrepreneurskap as 'n produksiefaktor. (1)
- 1.2.3 ... is die punt waar verkopers bereid is om te verkoop en kopers bereid is om dieselfde hoeveelheid teen dieselfde prys te koop. (1)
- 1.2.4 Die ekonomiese probleem is hoe om die onbeperkte behoeftes en begeertes van mense bevredig met ... (1)
- 1.2.5 Die vier produksiefaktore is entrepreneurskap, grond/natuurlike hulpbronne, arbeid en ... (1)

[5]

TOTAAL AFDELING A: 10

AFDELING B: DIE EKONOMIE

VRAAG 2: EKONOMIESE STELSELS

- 2.1 Benoem die ekonomiese stelsel wat in Suid-Afrika gebruik word. (1)
- 2.2 Verwys na die volgende prentjie en beantwoord die vrae wat volg.

[Bron: <http://www.cse.in.gov.za/web/compass/globalisation>]

- 2.2.1 Identifiseer EEN voordeel van globalisering. (1)
- 2.2.2 Bespreek EEN probleem wat verband hou met globalisering. (2)
- 2.3 Lees die volgende scenario voor wat die vraag beantwoord word.

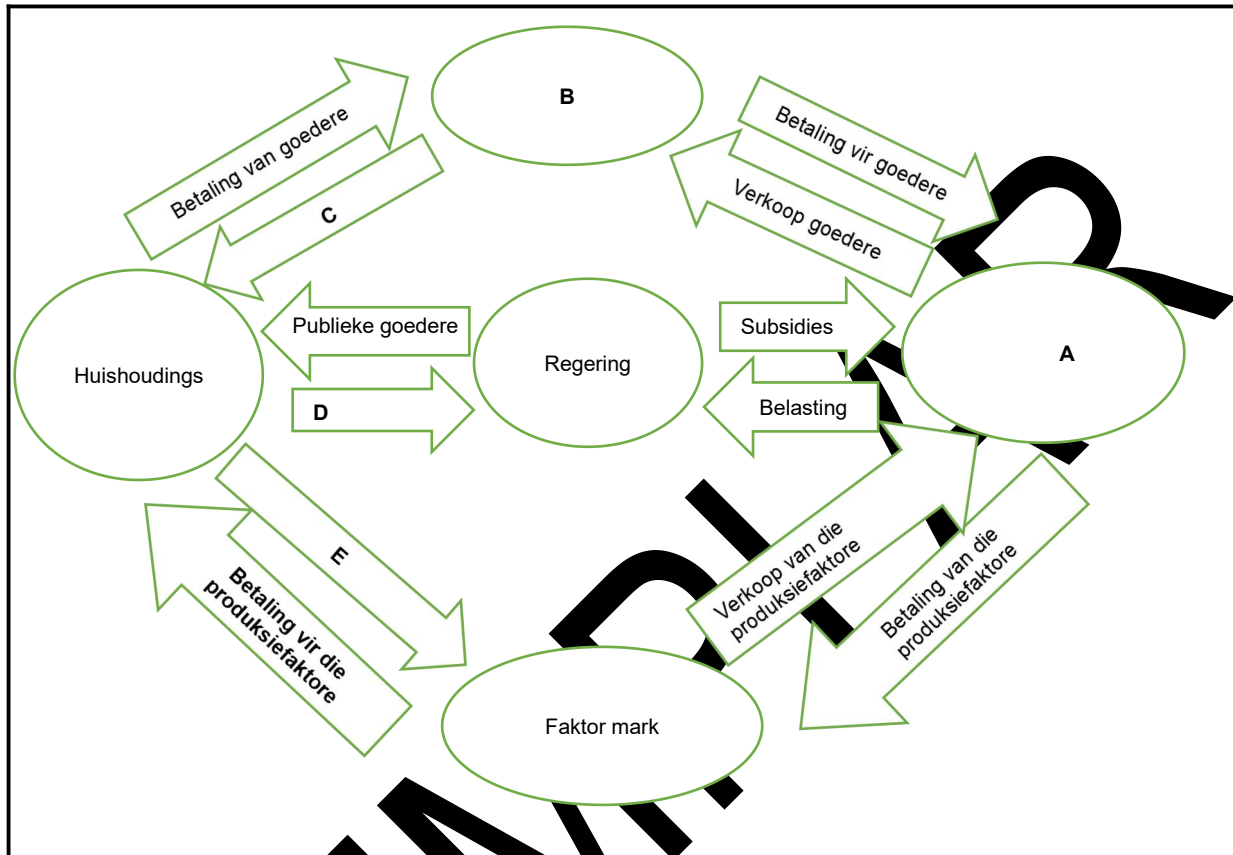
“Die beste ekonomiese stelsel is wat ook al die behoefte van die land is, daar is nie ’n perfekte ekonomiese stelsel nie.”

Bespreek TWEE eienskappe van ’n mark ekonomie.

(4)
[8]

VRAAG 3: EKONOMIESE KRINGLOOP

Bestudeer die volgende ekonomiese kringloop en beantwoord die vrae wat volg.

3.1 Voltooi die bostaande diagram deur die regte antwoorde by letter A – E in te vul. (5)

3.2 Bespreek EEN rol van die regering aan die besighede in die ekonomiese kringloop van 'n geslote ekonomie. (2)

3.3 Noem EEN indirekte belasting wat deur die regering ingevorder word. (1)

[8]

EXEMPLE

VRAAG 4: PRYSTEORIE

Bestudeer die volgende inligting voordat die vrae beantwoord word.

Prys (R)	Hoeveelheid gevra	Hoeveelheid aangebied
R5	7 000	2 000
R10	5 000	3 000
R15	4 000	4 000
R20	3 000	5 000
R25	2 000	6 000

- 4.1 Gebruik die skedule hierbo om die vraag- en aanbodkurwe van Fanta Bessie op dieselfde asselstel te teken. Dui die ewewigspunt op die grafiek aan en benoem die kurwes en assel duidelik. (6)
- 4.2 Teen watter prys is die verbruikers bereid om te koop wat die verskaffer ook bereid is om te verkaf? (1)
- 4.3 Verduidelik die “Wet van Aanbod”. (2)

[9]

TOTAAL AFDELING B: 25

AFDELING C: ENTREPRENEURSKAP

VRAAG 5: SEKTORE VAN DIE EKONOMIE

Prentjie A

Prentjie B

Prentjie C

- 5.1 Identifiseer elke sektor wat deur prentjies A, B en C voorgestel word. (3)
- 5.2 Verduidelik elke sakesektor. (6)
- 5.3 Lees die volgende stelling en beantwoord die vraag wat volg.

"Alhoewel elke sektor apart funksioneer, is hulle interafhanklik en interverwant."

Bespreek die verhouding tussen die drie sektore. (6)

TOTAAL AFDELING C: 15

TOTAAL: 50